

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 22ας Σεπτεμβρίου 2011 *

Στην υπόθεση C-148/09 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 24 Απριλίου 2009,

Βασίλειο του Βελγίου, εκπροσωπούμενο από την C. Pochet και τον T. Materne, επικουρούμενοι από τον J. Meyers, advocaat,

αναιρεσείον,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

Deutsche Post AG, με έδρα τη Βόννη (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους T. Lübbig και J. Sedemund, Rechtsanwälte,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

DHL International, με έδρα το Diegem (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους T. Lübbig και J. Sedemund, Rechtsanwälte,

προσφεύγουσες πρωτοδίκως,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους B. Martenczuk και D. Grespan, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (εισηγητή) και M. Safjan, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen
γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Σεπτεμβρίου 2010,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Δεκεμβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την υπό κρίση αίτηση αναίρεσεως, το Βασίλειο του Βελγίου, υποστηριζόμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως που εξέδωσε το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [νυν Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης] στις 10 Φεβρουαρίου 2009 στην υπόθεση T-388/03, Deutsche Post και DHL International κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Συλλογή 2009, σ. II-199, στο εξής: ανααιρεσιβαλλομένη απόφαση), με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2003, να μη διατυπώσει αντιρρήσεις κατόπιν της διαδικασίας προκαταρκτικής εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ κατά διαφόρων μέτρων που έλαβαν οι βελγικές αρχές υπέρ της βελγικής δημόσιας επιχειρήσεως ταχυδρομείων La Poste SA [C(2003) 2508 τελικό, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση].

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1), προκύπτει ότι σκοπός του κανονισμού αυτού είναι να κωδικοποιηθεί και να ενισχυθεί η πάγια πρακτική της Επιτροπής κατά την εφαρμογή του άρθρου 88 ΕΚ, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου.

3 Το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

[...]

η) “ενδιαφερόμενο μέρος”: κάθε κράτος μέλος και κάθε πρόσωπο, επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων των οποίων τα συμφέροντα μπορεί να θιγούν από τη χορήγηση μιας ενίσχυσης, και ιδίως ο δικαιούχος της ενίσχυσης, οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και οι επαγγελματικές ενώσεις.»

4 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Προκαταρκτική εξέταση της κοινοποίησης και αποφάσεις της Επιτροπής», ορίζει στις παραγράφους του 2 έως 4:

«2. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση, σημειώνει τη διαπίστωση αυτή με σχετική απόφαση.

3. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο, ενώ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου [87], παράγραφος 1, ΕΚ, δεν δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, το κηρύσσει συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων”). Στην απόφαση αυτή, αναφέρεται η συγκεκριμένη εξαίρεση της Συνθήκης που εφαρμόστηκε.

4. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αποφασίζει να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο [88], παράγραφος 2, ΕΚ (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας”).»

5 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999:

«Στην απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή αναφέρει συνοπτικά τα σημαντικότερα πραγματικά και νομικά ζητήματα, προβαίνει σε προσωρινή εκτίμηση σχετικά με τον χαρακτήρα του σχεδιαζόμενου μέτρου ως ενίσχυσης και εκθέτει τις αμφιβολίες της για το συμβατό του μέτρου με την κοινή αγορά. Η απόφαση καλεί το οικείο κράτος μέλος και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν παρατηρήσεις εντός ορισμένης προθεσμίας, η οποία συνήθως δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα. Σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ταχθείσα προθεσμία.»

Ιστορικό της διαφοράς

6 Η Poste SA (στο εξής: La Poste) μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία δημοσίου δικαίου το 1992, αλλά παραμένει ο φορέας παροχής της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας στο Βέλγιο και οφείλει να εκπληρώνει συγκεκριμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (στο εξής: ΥΓΟΣ). Ο τρόπος αντισταθμίσεως του καθαρού πρόσθετου κόστους που συνεπάγεται η παροχή ΥΓΟΣ καθορίζεται στη σύμβαση διαχείρισεως που έχει συναφθεί με το Βελγικό Δημόσιο.

7 Ο τομέας της ταχυδιανομής δεμάτων αντιπροσωπεύει το 4 % του κύκλου εργασιών της La Poste, όπερ αντιστοιχεί σε μερίδιο αγοράς 18 % στον τομέα αυτόν. Η Deutsche Post AG (στο εξής: Deutsche Post) και η βελγική θυγατρική της DHL International κατέχουν μερίδια 35 έως 45 % στην ίδια αγορά.

- 8 Με επιστολή της 3ης Δεκεμβρίου 2002, οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή σχέδιο αυξήσεως του κεφαλαίου της La Poste κατά το ποσό των 297,5 εκατομμυρίων ευρώ.
- 9 Στις 22 Ιουλίου 2003, οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες υπέβαλαν στην Επιτροπή αίτηση παροχής πληροφοριών σχετικά με το στάδιο στο οποίο βρισκόταν η διαδικασία εξετάσεως του κοινοποιούμενου μέτρου προκειμένου να συμμετάσχουν ενδεχομένως στη διαδικασία αυτή.
- 10 Στις 23 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι η κοινοποιηθείσα αύξηση κεφαλαίου καθώς και τα λοιπά εξεταζόμενα μέτρα δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση, κατόπιν της προκαταρκτικής διαδικασίας εξέτασεως που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ.

Η ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία και η προσβαλλομένη απόφαση

- 11 Κατόπιν τριών συναντήσεων με τις βελγικές αρχές και ανταλλαγής πολλών επιστολών, η Επιτροπή έκρινε ότι η κοινοποιηθείσα από τις αρχές αυτές εισφορά κεφαλαίου ήταν συμβατή με την κοινή αγορά.
- 12 Προς τούτο, η Επιτροπή εξέτασε, προκαταρκτικώς, έξι μη κοινοποιηθέντα μέτρα τα οποία ελήφθησαν υπέρ της La Poste μετά τη μετατροπή της σε αυτόνομη δημόσια επιχείρηση, φρονώντας ότι επηρεάζουν τη νομιμότητα της κοινοποιηθείσας αυξήσεως κεφαλαίου.
- 13 Το πρώτο μέτρο συνίστατο σε απαλλαγή από τον φόρο εταιριών. Δεδομένου ότι η La Poste είχε σημειώσει καθαρή συνολική απώλεια 238,4 εκατομμυρίων ευρώ από το 1992 έως το 2002, η Επιτροπή έκρινε ότι η απαλλαγή αυτή δεν είχε ως συνέπεια τη μεταβίβαση κρατικών πόρων.

- 14 Το δεύτερο μέτρο συνίστατο σε παραχώρηση εκ μέρους του Βελγικού Δημοσίου κτιρίων απαραίτητων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας υπέρ της La Poste με αντιπαροχή τη διαγραφή αποθεματικού για την καταβολή συντάξεων ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ, συσταθείσα από τη La Poste. Η Επιτροπή έκρινε ότι το εν λόγω μέτρο δεν παρέσχε κανένα όφελος στη La Poste.
- 15 Το τρίτο μέτρο συνίστατο σε παροχή εγγυήσεως του Δημοσίου για τη σύναψη δανείων. Εφόσον η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η La Poste ουδέποτε έκανε χρήση της εγγυήσεως αυτής, έκρινε ότι δεν επρόκειτο για κρατική ενίσχυση.
- 16 Το τέταρτο μέτρο συνίστατο σε απαλλαγή της προεισπράξεως φόρου ακίνητης περιουσίας για ακίνητα απαραίτητων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Η Επιτροπή έκρινε ότι το μέτρο αυτό μπορεί να αποτελεί κρατική ενίσχυση.
- 17 Το πέμπτο μέτρο συνίστατο σε υπεραντιστάθμιση των οικονομικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος για την περίοδο 1992-1997. Η Επιτροπή έκρινε ότι το μέτρο αυτό μπορεί να αποτελεί κρατική ενίσχυση.
- 18 Το έκτο μέτρο συνίστατο σε δύο αυξήσεις κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν τον Μάρτιο και τον Δεκέμβριο του 1997 για συνολικό ποσό 62 εκατομμυρίων ευρώ, με σκοπό να εξισορροπηθεί η ανεπαρκής αντιστάθμιση των ΥΓΟΣ. Η Επιτροπή έκρινε ότι το μέτρο αυτό μπορεί να αποτελεί κρατική ενίσχυση.
- 19 Όσον αφορά το μη κοινοποιηθέν τέταρτο, πέμπτο και έκτο μέτρο, καθώς και το κοινοποιηθέν μέτρο, η Επιτροπή έκρινε ότι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν στοιχεία κρατικής ενισχύσεως, συνάδουν με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ, διότι δεν συνεπάγονται υπεραντιστάθμιση του καθαρού πρόσθετου κόστους των ΥΓΟΣ.

- ²⁰ Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι, εφόσον το κοινοποιηθέν μέτρο συνίσταται σε αύξηση κεφαλαίου 297,5 εκατομμυρίων ευρώ, είναι μικρότερου ποσού από την συνήθη αρνητική αντιστάθμιση του καθαρού πρόσθετου κόστους των δραστηριοτήτων των ΥΓΟΣ, ούτως ώστε δεν αποτελεί «κρατική ενίσχυση» κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

- ²¹ Οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως προβάλλοντας επτά λόγους προς στήριξη της προσφυγής τους. Η ένσταση απαραδέκτου που προβάλλει η Επιτροπή στηρίζεται στην έλλειψη ενεργητικής νομιμοποίησης και εννόμου συμφέροντος των πρωτοδίκως προσφευγουσών.
- ²² Με διάταξη του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 2004, αποφασίστηκε να συνεκδικασθεί με την ουσία της υποθέσεως το αίτημα περί απαραδέκτου.
- ²³ Όσον αφορά το παραδεκτό, το Πρωτοδικείο εξέτασε διαδοχικώς την ενεργητική νομιμοποίηση και το έννομο συμφέρον των πρωτοδίκως προσφευγουσών.
- ²⁴ Πρώτον, επισήμανε ότι, κατά πάγια νομολογία, εκείνοι υπέρ των οποίων έχουν τεθεί οι διαδικαστικές εγγυήσεις του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ μπορούν να επιτύχουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν ενώπιον του δικαστή της Ένωσης την απόφαση της Επιτροπής, η οποία ελήφθη βάσει της παραγράφου 3 του ιδίου αυτού άρθρου, ώστε να κριθεί ότι η ενίσχυση είναι συμβατή με την κοινή αγορά χωρίς να κινηθεί η επίσημη διαδικασία έρευνας.

- 25 Στη σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο τόνισε ότι οι δικαιούχοι των εν λόγω εγγυήσεων είναι οι ενδιαφερόμενοι κατά το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΕ, ήτοι, μεταξύ άλλων, οι ανταγωνίστριες εταιρίες των δικαιούχων των επίδικων ενισχύσεων.
- 26 Το Πρωτοδικείο, υπενθυμίζοντας ότι η ενεργητική νομιμοποίηση δύναται να αναγνωρισθεί στο πλαίσιο αυτό μόνον όταν οι ενδιαφερόμενοι αποσκοπούν με την προσφυγή τους στη διασφάλιση των διαδικαστικών τους εγγυήσεων και όχι όταν αμφισβητούν τη βασιμότητα αποφάσεως ληφθείσας βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, ανέλυσε τους λόγους της προσφυγής τους οποίους προέβαλαν οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες και διαπίστωσε ότι οι λόγοι αυτοί είναι δύο ειδών.
- 27 Όσον αφορά τους λόγους με τους οποίους αμφισβητείται η βασιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 49 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η ενίσχυση, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως, θίγει ουσιωδώς την ανταγωνιστική τους θέση στην αγορά. Συνεπώς, έκρινε ότι οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες δεν είχαν ενεργητική νομιμοποίηση για να αμφισβητήσουν τη βασιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 28 Όσον αφορά τους λόγους που αποσκοπούν στη διασφάλιση των διαδικαστικών εγγυήσεών τους, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες, ως άμεσες ανταγωνίστριες της La Poste, διαθέτουν την ιδιότητα των ενδιαφερομένων υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Συναφώς, αφενός, το Πρωτοδικείο ανέλυσε στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τον δεύτερο λόγο ως λόγο με τον οποίο προβάλλεται ρητώς προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων των πρωτοδίκως προσφευγουσών. Αφετέρου, έκρινε στη σκέψη 56 της αποφάσεως αυτής ότι με τον τρίτο, τον τέταρτο, τον πέμπτο και τον έβδομο λόγο ακυρώσεως προσκομίζονται στοιχεία που στηρίζουν τον δεύτερο λόγο. Επομένως, διαπίστωσε την ενεργητική νομιμοποίηση των πρωτοδίκως προσφευγουσών, καθώς και το παραδεκτό του δεύτερου λόγου και των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν προς στήριξή του.

- 29 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 62 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες, υπό την ιδιότητα του ενδιαφερομένου, κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, είχαν έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η ακύρωση αυτή θα υποχρέωνε την Επιτροπή να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.
- 30 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε την ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Επιτροπή.
- 31 Επί της ουσίας, το Πρωτοδικείο, αφού υπενθύμισε ότι η έννοια των σοβαρών δυσχερειών ενώπιον των οποίων η Επιτροπή οφείλει, κατά την εξέταση μέτρου ενισχύσεως, να κινεί την επίσημη διαδικασία, έχει αντικειμενικό χαρακτήρα, προσδιόρισε, στις σκέψεις 96 έως 107 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα στοιχεία που θεμελιώνουν την ύπαρξη τέτοιων σοβαρών δυσχερειών κατά την εξέταση μέτρου ενισχύσεως, ήτοι τη διάρκεια και τις περιστάσεις της διαδικασίας εξετάσεως, τον ανεπαρκή και ατελή χαρακτήρα της εξετάσεως και το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 32 Πρώτον, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε κατ' αρχάς ότι παρήλθαν επτά μήνες μεταξύ της κοινοποίησεως της κοινοποιηθείσας ενισχύσεως και της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήτοι διάστημα σαφώς μεγαλύτερο από το διάστημα των δύο μηνών που προβλέπεται για προκαταρκτική εξέταση κατά το άρθρο 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 659/1999.
- 33 Στη συνέχεια, κατά τη διαδικασία σημειώθηκαν τρεις συναντήσεις μεταξύ των βελγικών αρχών και της Επιτροπής, καθώς και πλείονες αιτήσεις παροχής πληροφοριών με την ευκαιρία των οποίων η Επιτροπή δεν παρέλειψε να τονίσει την περιπλοκότητα του φακέλου της υποθέσεως και το ευρύ πεδίο έρευνας που πρέπει να καλύψει, εξαρτώντας, εν γνώσει της, το συμβατό του κοινοποιηθέντος μέτρου από το συμβατό των έξι μέτρων που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο κοινοποίησεως.

- ³⁴ Τέλος, το Πρωτοδικείο τόνισε, στη σκέψη 103 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δίσταζε ως προς την επιλογή της νομικής βάσης για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως μεταξύ του άρθρου 87 ΕΚ και του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ.
- ³⁵ Επομένως, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 106 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η διαδικασία την οποία διεξήγαγε η Επιτροπή υπερέβη αισθητά τον χρόνο που συνήθως απαιτείται για μια πρώτη εξέταση διενεργούμενη βάσει των διατάξεων του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ.
- ³⁶ Δεύτερον, το Πρωτοδικείο εξέτασε αν τα σχετικά με το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως στοιχεία συνιστούν επίσης ενδείξεις περί του ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες κατά την εξέταση των εν λόγω μέτρων.
- ³⁷ Στο πλαίσιο αυτό, το Πρωτοδικείο, αφενός, διαπίστωσε ότι η εξέταση του δεύτερου μη κοινοποιηθέντος υπέρ της La Poste μέτρου στην οποία προέβη η Επιτροπή, ήτοι του μέτρου της διαγραφής του αποθεματικού για την καταβολή συντάξεων, ήταν ανεπαρκής, για τον λόγο ότι η Επιτροπή δεν διέθετε τα αναγκαία στοιχεία για να εκτιμήσει το πλεονέκτημα που αντιπροσώπευε η δωρεάν παραχώρηση ακινήτων εκ μέρους του Βελγικού Δημοσίου.
- ³⁸ Αφετέρου, το Πρωτοδικείο, αφού υπενθύμισε ότι, κατά τη σκέψη 93 της αποφάσεως της 24ης Ιουλίου 2003, C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg (Συλλογή 2003, σ. I-7747), που εκδόθηκε μετά την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή οφείλει να εξετάζει αν το κόστος των ΥΓΟΣ που αντισταθμίζεται από το Δημόσιο είναι ισοδύναμο ή χαμηλότερο από το κόστος μιας μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεως με χρηστή διαχείριση [κριτήριο του «benchmarking» (συγκριτικής αξιολογήσεως)], διαπίστωσε ότι δεν είχε πραγματοποιηθεί η εξακρίβωση αυτή. Ως εκ τούτου, έκρινε ότι η εξέταση του κοινοποιούμενου μέτρου ήταν ατελής.

39 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την προσβαλλομένη απόφαση.

Η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

40 Με την αίτησή του αναιρέσεως, το Βασίλειο του Βελγίου, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση και
- να καταδικάσει την Deutsche Post και την DHL International στα δικαστικά έξοδα.

41 Η Deutsche Post και η DHL International ζητούν από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και
- να καταδικάσει το Βασίλειο του Βελγίου και την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- ⁴² Το Βασίλειο του Βελγίου προβάλλει τρεις λόγους προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως οι οποίοι αντλούνται, πρώτον, από εσφαλμένο χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως, δεύτερον, από το ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και, τρίτον, από προσβολή της αρχής της ασφαλείας δικαίου. Η Επιτροπή, η οποία υποστηρίζει τα αιτήματα του Βασιλείου του Βελγίου, προβάλλει, περαιτέρω, αυτοτελή λόγο περί του ότι το Πρωτοδικείο παρέβη το άρθρο 230, παράγραφος 4, ΕΚ.
- ⁴³ Εκ προοιμίου, πρέπει να εξετασθούν οι λόγοι με τους οποίους το Βασίλειο του Βελγίου και η Επιτροπή αμφισβητούν την εκτίμηση του Πρωτοδικείου ως προς το παραδεκτό της πρωτόδικης προσφυγής καθώς και το παραδεκτό ορισμένων λόγων ακυρώσεως τους οποίους έκανε δεκτούς.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και του αυτοτελούς λόγου αναιρέσεως της Επιτροπής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- ⁴⁴ Το Βασίλειο του Βελγίου διατείνεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε παραδεκτούς τον τέταρτο και τον έβδομο λόγο ακυρώσεως της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής, μολονότι με τους λόγους αυτούς οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες αμφισβήτησαν το βάσιμο της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 45 Κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο παρέβη το άρθρο 230, παράγραφος 4, ΕΚ, καθόσον έκρινε παραδεκτή την προσφυγή των πρωτοδίκως προσφευγουσών για τον λόγο ότι αυτές επικαλέστηκαν την αντλούμενη από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ διασφάλιση των δικονομικών τους εγγυήσεων. Συγκεκριμένα, η αξίωση αυτή δεν προκύπτει από κανέναν προβληθέντα από τις πρωτοδίκως προσφεύγουσες λόγο ακυρώσεως, οπότε αποκείται στο Δικαστήριο να ακυρώσει αυτεπαγγέλτως την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση βάσει αυτού.
- 46 Εξάλλου, κρίνοντας ως ανωτέρω, το Πρωτοδικείο προδίκασε το ζήτημα της νομιμότητας της προσβαλλομένης ενισχύσεως.
- 47 Η Deutsche Post και η DHL International ισχυρίζονται, προκαταρκτικώς, ότι ο προβληθείς από την Επιτροπή αυτοτελής λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος.
- 48 Επί της ουσίας, η Deutsche Post και η DHL International επισημαίνουν ότι το Πρωτοδικείο αρκέστηκε να λάβει υπόψη του το σύνολο των λυσιτελών στοιχείων προκειμένου να εκτιμήσει την ενδεχόμενη ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών. Περαιτέρω, η Επιτροπή σφάλλει καθόσον ισχυρίζεται ότι δεν προβλήθηκε πρωτοδίκως ο λόγος που αφορά τη διασφάλιση των δικονομικών δικαιωμάτων. Συναφώς, οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες απαριθμούν τα διάφορα χωρία του δικογράφου της προσφυγής τους τα οποία παραπέμπουν στην επιχειρηματολογία αυτή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

— Παραδεκτό του αυτοτελούς λόγου αναιρέσεως της Επιτροπής

- 49 Προκαταρκτικώς, πρέπει να εξετασθεί το παραδεκτόν του ενώπιον του Πρωτοδικείου προβληθέντος από την Επιτροπή αυτοτελούς λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από την εκ μέρους του Πρωτοδικείου προσβολή του άρθρου 230, παράγραφος 4, ΕΚ.

- 50 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 56, παράγραφος 2, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η αναίρεση μπορεί να ασκηθεί από τον εν όλω ή εν μέρει ηττηθέντα ενώπιον του Πρωτοδικείου διάδικο. Εφόσον η Επιτροπή ήταν καθής πρωτοδίκως ενώπιον του Πρωτοδικείου, μπορεί, δυνάμει του άρθρου 115, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να υποβάλει υπόμνημα αντικρούσεως εντός δύο μηνών από την επίδοση της αιτήσεως αναίρέσεως, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, καθώς και του άρθρου 116 του κανονισμού αυτού.
- 51 Συνεπώς, ο αυτοτελής λόγος αναίρέσεως της Επιτροπής πρέπει να κριθεί παραδεκτός.

— Επί της ουσίας

- 52 Επί της ουσίας, η Επιτροπή προβάλλει παράβαση του άρθρου 230, παράγραφος 4, ΕΚ, καθόσον το Πρωτοδικείο, δημιουργώντας τεχνητώς από τα επιχειρήματα του δικογράφου της προσφυγής λόγο αντλούμενο από προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων, προέβη σε νέο χαρακτηρισμό της πρωτόδικης προσφυγής η οποία στρεφόταν κατά της βασιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Το Βασίλειο του Βελγίου επισημαίνει επίσης ότι οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες, με τον τέταρτο και έβδομο λόγο ακυρώσεως, αμφισβήτησαν μόνον τη βασιμότητα της εν λόγω αποφάσεως, οπότε το Πρωτοδικείο εσφαλμένως έκρινε τους λόγους αυτούς παραδεκτούς.
- 53 Πρώτον, όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από μη τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 230, παράγραφος 4, ΕΚ, υπενθυμίζεται, εκ προοιμίου, ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 659/1999 προβλέπει ένα προκαταρκτικό στάδιο εξετάσεως των κοινοποιηθέντων μέτρων ενισχύσεως που έχει ως σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να σχηματίσει μια πρώτη γνώμη επί της συμβατότητας με την κοινή αγορά της επίμαχης ενισχύσεως. Μετά το πέρας του σταδίου αυτού, η Επιτροπή διαπιστώνει είτε ότι το εν λόγω μέτρο δεν συνιστά ενίσχυση είτε ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το εν λόγω μέτρο μπορεί να μη δημιουργεί αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά

του με την κοινή αγορά ή, αντιθέτως, να δημιουργεί (απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, C-83/09 P, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, Συλλογή 2011, σ. I-4441, σκέψη 43).

54. Εν προκειμένω, η επίμαχη απόφαση συνιστά απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, της οποίας η νομιμότητα εξαρτάται από το κατά πόσον υπάρχουν αμφιβολίες περί της συμβατότητας της ενισχύσεως με την κοινή αγορά. Εφόσον τέτοιες αμφιβολίες πρέπει να οδηγούν στην κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, στην οποία μπορούν να μετάσχουν τα κατά το άρθρο 1, στοιχείο η', του κανονισμού 659/1999 ενδιαφερόμενα μέρη, πρέπει να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια απόφαση αφορά άμεσα και ατομικά κάθε ενδιαφερόμενο μέρος υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως. Συγκεκριμένα, εκείνοι υπέρ των οποίων έχουν τεθεί οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 μπορούν να διασφαλίσουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την απόφαση περί μη διατυπώσεως αντιρρήσεων ενώπιον του δικαστή της Ένωσης (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
55. Όταν ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως περί μη διατυπώσεως αντιρρήσεων, αμφισβητεί κυρίως το γεγονός ότι η απόφαση της Επιτροπής για την επίμαχη ενίσχυση εκδόθηκε χωρίς το εν λόγω όργανο να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, προσβάλλοντας με τον τρόπο αυτό τα διαδικαστικά δικαιώματα του προσφεύγοντος. Προκειμένου να γίνει δεκτό το αίτημα ακυρώσεως, ο προσφεύγων μπορεί να προβάλει οποιοδήποτε λόγο ικανό να αποδείξει ότι η εκτίμηση των πληροφοριών και των στοιχείων που διαθέτει η Επιτροπή, στο πλαίσιο του προκαταρκτικού σταδίου εξετάσεως του κοινοποιηθέντος μέτρου, θα έπρεπε να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά του με την κοινή αγορά. Πάντως, η προβολή τέτοιων επιχειρημάτων δεν θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια τη μεταβολή του αντικείμενου της προσφυγής ούτε την τροποποίηση των προϋποθέσεων παραδεκτού. Αντιθέτως, η ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά τη συμβατότητα αυτή συνιστά ακριβώς το αποδεικτικό στοιχείο που πρέπει να προσκομιστεί προκειμένου να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή είχε υποχρέωση να κινήσει την επίσημη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ και το άρθρο 6, παράγραφος 1,

του κανονισμού 659/1999 (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, σκέψη 59).

⁵⁶ Υπό το πρίσμα των αρχών αυτών πρέπει να εξετασθεί η εκτίμηση του Πρωτοδικείου όσον αφορά το παραδεκτό των λόγων της προσφυγής ακυρώσεως.

⁵⁷ Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως του δικογράφου της πρωτόδικης προσφυγής αντλούνταν από παράβαση των διατάξεων του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, καθότι η Επιτροπή αποφάσισε να μη κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ ενώ αντιμετώπιζε σοβαρές δυσχέρειες στην εκτίμηση του συμβατού των κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά.

⁵⁸ Επομένως, το Πρωτοδικείο ορθώς επισήμανε, στη σκέψη 54 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν απόκειται στον δικαστή της Ένωσης να ερμηνεύσει την προσφυγή προσφεύγοντος η οποία θέτει εν αμφιβόλω μόνον τη βασιμότητα αποφάσεως εκτιμήσεως ενισχύσεως, καθεαυτής, ως αποσκοπούσα στην πραγματικότητα να διαφυλάξει τα δικονομικά δικαιώματα που έλκει ο προσφεύγων από τα άρθρα 88, παράγραφος 2, ΕΚ και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 όταν ο προσφεύγων δεν διατύπωσε ρητώς τέτοιον ισχυρισμό. Στην περίπτωση αυτή, η ερμηνεία του ισχυρισμού θα οδηγούσε, στην πράξη, σε νέο χαρακτηρισμό του αντικειμένου της προσφυγής (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Νοεμβρίου 2007, C-176/06 P, Stadtwerke Schwäbisch Hall κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 25, καθώς και Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, προαναφερθείσα, σκέψη 55).

⁵⁹ Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρωτοδικώς προσφεύγουσες υποστηρίζουν ρητώς, με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, ότι με την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως προσεβλήθησαν τα δικονομικά δικαιώματα που έλκουν από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 60 Ωστόσο, κρίνοντας ως ανωτέρω, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.
- 61 Συγκεκριμένα, αφενός, συνομολογείται ότι το αντικείμενο της προσφυγής των πρωτοδίκως προσφευγουσών αποσκοπεί πράγματι στην ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής να μη κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας των άρθρων 88, παράγραφος 2, ΕΚ και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999.
- 62 Αφετέρου, μολονότι το δικόγραφο της πρωτόδικης προσφυγής δεν περιλαμβάνει με ιδιαίτερη σαφήνεια τους λόγους ακυρώσεως των πρωτοδίκως προσφευγουσών και, ειδικότερα, λόγο δυνάμενο να προσδιορισθεί αυτοτελώς ως αποσκοπών τη διασφάλιση των δικονομικών δικαιωμάτων που έλκουν από τα άρθρα 88, παράγραφος 2, ΕΚ και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, παρ' όλ' αυτά, κατά το γράμμα του δικογράφου αυτού, οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες διατείνονται ότι η μη κίνηση της διαδικασίας έρευνας παρακώλυσε τις διαδικαστικές εγγυήσεις τις οποίες δικαιούνται δυνάμει των εν λόγω διατάξεων, καθώς και ότι προέβαλαν επιχειρήματα με σκοπό να αποδείξουν ότι η Επιτροπή έπρεπε να έχει κινήσει την προβλεπόμενη συναφώς διαδικασία.
- 63 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι στο δικόγραφο της προσφυγής περιλαμβάνεται λόγος ακυρώσεως με τον οποίο οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες αποσκοπούσαν να υπερασπισθούν τα δικονομικά δικαιώματα που απορρέουν από τα άρθρα 88, παράγραφος 2, ΕΚ και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, χωρίς ωστόσο να παραβεί το άρθρο 230, παράγραφος 4, ΕΚ.
- 64 Δεύτερον, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι έλαβε υπόψη του, στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου, τα στοιχεία του δικογράφου της προσφυγής με τα οποία οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες αποσκοπούν να αποδείξουν ότι η Επιτροπή όφειλε να έχει αμφιβολίες ως προς το συμβατό των επίδικων μέτρων με την κοινή αγορά.

- ⁶⁵ Συναφώς, το Πρωτοδικείο τόνισε, στη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι με τον τέταρτο και τον έβδομο λόγο ακυρώσεως οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες υποστήριζαν ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εξέταση των μέτρων που συνιστούν τα επίδικα μέτρα ήταν ανεπαρκής και ατελής. Επομένως, το Πρωτοδικείο, αφού έκρινε, στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες, υπό την ιδιότητα των αμέσων ανταγωνιστών της La Poste στην αγορά ταχυδιανομής δεμάτων, έχουν μόνον ενεργητική νομιμοποίηση ως ενδιαφερομένοι κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και 1, στοιχείο η', του κανονισμού 659/1999, ορθώς έκρινε, στη σκέψη 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι μπορούσε να εξετάσει, μεταξύ άλλων, τον τέταρτο και τον έβδομο λόγο του δικογράφου της προσφυγής, μόνον καθόσον οι λόγοι αυτοί αποσκοπούν να στοιχειοθετήσουν ότι η Επιτροπή όφειλε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.
- ⁶⁶ Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί περαιτέρω να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε παραδεκτούς τους λόγους με τους οποίους οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες προέβαλαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη θεωρώντας ότι τα επίδικα μέτρα δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο έκρινε ρητώς τους λόγους αυτούς απαράδεκτους στη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- ⁶⁷ Ως εκ τούτου, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως του Βασιλείου του Βελγίου καθώς και ο αυτοτελής λόγος αναιρέσεως της Επιτροπής πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επί του πρώτου και τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- ⁶⁸ Το Βασίλειο του Βελγίου διατείνεται, με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ότι το Πρωτοδικείο προέβη σε εσφαλμένο χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών της προκειμένης υποθέσεως.

- 69 Εν προκειμένω, όσον αφορά τις περιστάσεις υπό τις οποίες διεξήχθη η διαδικασία εξέτασεως, η δίμηνη προθεσμία αναφοράς την οποία εξέτασε το Πρωτοδικείο είναι απλώς ενδεικτική, οπότε η παρέλευσή της δεν μπορεί να σημαίνει αυτοδικαίως ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, υπό τις συγκεκριμένες εν προκειμένω περιστάσεις, η διάρκεια της εξέτασεως δεν ήταν υπερβολικά μεγάλη.
- 70 Εξάλλου, κατά το Βασίλειο του Βελγίου, το Πρωτοδικείο παρέλειψε να προσδιορίσει συγκεκριμένη αιτιώδη συνάφεια μεταξύ, αφενός, του τεράστιου πεδίου έρευνας το οποίο συνεπάγεται η εξέταση της κοινοποιούμενης ενισχύσεως καθώς και η προφανής περιπλοκότητά της και, αφετέρου, της παρουσίας σοβαρών δυσχερειών. Κατά την Επιτροπή, οι πραγματικές δυσκολίες δεν συνεπάγονται αναγκαστικά την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών.
- 71 Τέλος, το Βασίλειο του Βελγίου υπογραμμίζει ότι η αμφιταλάντευση της Επιτροπής ως προς τη νομική βάση της αποφάσεώς της αποτελεί ένδειξη μάλλον της επιλογής που διέθετε το θεσμικό αυτό όργανο για να κλείσει τον φάκελο παρά σοβαρών δυσχερειών που αντιμετώπισε. Πράγματι, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, ανεξαρτήτως της νομικής βάσεως, η τελική απόφαση θα ήταν η ίδια.
- 72 Όσον αφορά το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Βασίλειο του Βελγίου φρονεί ότι το Πρωτοδικείο, κατά την ανάλυση του επαρκούς χαρακτήρα της εξέτασεως των επίδικων μέτρων, κατέληξε σε διαφορετικό αποτέλεσμα από εκείνο της Επιτροπής. Η παρουσία όμως σοβαρών δυσχερειών δεν μπορεί να συναχθεί από μια τέτοια απόκλιση. Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται ότι η πραγματοποιηθείσα από την Επιτροπή εξέταση είναι ατελής.
- 73 Εξάλλου, το Βασίλειο του Βελγίου και η Επιτροπή υποστηρίζουν, με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου καθόσον προέβη σε αναδρομική εφαρμογή του τέταρτου κριτηρίου της προαναφερθείσας αποφάσεως Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg.

- 74 Συναφώς, η Επιτροπή προσθέτει, εξάλλου, ότι η εξέταση του αποκαλούμενου «benchmarking» κριτηρίου το οποίο τέθηκε στην προαναφερθείσα απόφαση Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg, δεν είναι λυσιτελής στο πλαίσιο του ελέγχου της διαφυλάξεως των διαδικαστικών εγγυήσεων του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ,
- 75 Από γενικής απόψεως, η Deutsche Post και η DHL International φρονούν ότι οι διαδικασίες έρευνας της Επιτροπής, οι οποίες κινούνται στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης κρατικών ταχυδρομικών επιχειρήσεων, εξετάζονται ανέκαθεν από την Επιτροπή στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Συγκεκριμένα, οι διαδικασίες αυτές χαρακτηρίζονται από ένα περίπλοκο πραγματικό πλαίσιο το οποίο συνεπάγεται κατ' ανάγκη την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών.
- 76 Ειδικότερα, οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες υπενθυμίζουν, κατ' αρχάς, ότι, κατά τη διαδικασία εξετάσεως, η ίδια η Επιτροπή επισήμανε την περιπλοκότητα του φακέλου που της είχε υποβληθεί. Εν συνεχεία, το Βασίλειο του Βελγίου παρέλειψε να απαντήσει στις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου ότι η Επιτροπή δεν διέθετε όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά ώστε να εξετάσει την παραχώρηση ακινήτων και τη διαγραφή αποθεματικού για τις συντάξεις. Τέλος, οι πρωτοδίκως προσφεύγουσες τονίζουν ότι το «benchmarking» του κόστους των ΥΓΟΣ, κατά την έννοια του τέταρτου κριτηρίου που θέτει η προαναφερθείσα απόφαση Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg, ανταποκρινόταν τότε σε μια προσδοκία, ιδίως εκ μέρους της ίδιας της Επιτροπής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 77 Εκ προοιμίου, υπενθυμίζεται ότι, από το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 659/1999, προκύπτει ότι εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες ως προς το κατά πόσο συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, υποχρεούται να αποφασίσει την κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας κατά το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του

εν λόγω κανονισμού (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, σκέψη 46).

- 78 Εν προκειμένω, η προσβαλλομένη απόφαση είναι απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, της οποίας η νομιμότητα εξαρτάται από το αν υφίστανται αμφιβολίες ως προς το συμβατό της επίδικης ενισχύσεως με την κοινή αγορά.
- 79 Εφόσον η έννοια των «αμφιβολιών» για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 έχει αντικειμενικό χαρακτήρα, η ύπαρξή τους δεν πρέπει να αναζητηθεί μόνο στις συνθήκες λήψεως του επίμαχου μέτρου, αλλά και στις εκτιμήσεις επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή (βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Απριλίου 2009, C-431/07 P, Bouygues και Bouygues Télécom κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-2665, σκέψη 63).
- 80 Εν προκειμένω, κατ' αρχάς, το Πρωτοδικείο εξέτασε τη διάρκεια και τις περιστάσεις της διαδικασίας προκαταρκτικής εξετάσεως, στις σκέψεις 96 έως 107 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Εν συνεχεία, στο πλαίσιο της εξετάσεως των σχετικών με το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως λόγων, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, αφενός, στις σκέψεις 108 έως 110 της εν λόγω αποφάσεως, τον ανεπαρκή χαρακτήρα της εξετάσεως της διαγραφής του αποθεματικού για την καταβολή συντάξεων και, αφετέρου, στις σκέψεις 111 έως 117 της ίδιας αποφάσεως, τον ατελή χαρακτήρα της εξετάσεως του κόστους της παροχής των ΥΓΟΣ. Το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το σύνολο των στοιχείων αυτών αποτελούν αντικειμενικές και συγκλίνουσες ενδείξεις αποδεικνύουσες το ότι η Επιτροπή όφειλε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.
- 81 Πρώτον, όσον αφορά τη διάρκεια και τις συνθήκες της προκαταρκτικής διαδικασίας έρευνας, μολοντί είναι αληθές ότι μόνον η υπερβαίνουσα τη δίμηνη προθεσμία του άρθρου 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 659/1999 διάρκεια της διαδικασίας και ο αριθμός των αιτήσεων για παροχή πληροφοριών που απευθύνθηκαν στις βελγικές

αρχές δεν καθιστούν δυνατό το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή όφειλε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, παρ' όλ' αυτά, όπως τόνισε το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 106 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, τα στοιχεία αυτά δύνανται να αποτελούν ενδείξεις του ότι η Επιτροπή μπορεί να έχει αμφιβολίες ως προς το συμβατό της επίδικης ενισχύσεως με την κοινή αγορά.

- ⁸² Βάσει αυτού, επισημαίνεται, ειδικότερα, ότι η Επιτροπή, προκειμένου να κρίνει αν το κοινοποιηθέν μέτρο συνάδει προς την κοινή αγορά, όφειλε να προβεί σε εξέταση του συμβατού των έξι μη κοινοποιηθέντων μέτρων τα οποία ελήφθησαν μεταξύ 1992 και 1997.
- ⁸³ Δεύτερον, το Πρωτοδικείο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι στο περιεχόμενο της προσβαλλομένης απόφασεως περιλαμβάνεται ανεπαρκής εξέταση των επίδικων μέτρων.
- ⁸⁴ Επομένως, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 109 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, ότι η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση χωρίς να διαθέτει στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε να εκτιμήσει το όφελος από τη δωρεάν παραχώρηση ακινήτων ως αντιπαροχή της διαγραφής αποθεματικού για την καταβολή συντάξεων.
- ⁸⁵ Συναφώς, από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι, προς κάλυψη των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των μισθωτών υπαλλήλων της, η La Poste συνέστησε, το 1992, αποθεματικό 100 εκατομμυρίων ευρώ κατά τη μετατροπή της σε αυτόνομη δημόσια επιχείρηση που διαγράφηκε το 1997. Η αντιπαροχή του αποθεματικού αυτού συνίστατο στην παραχώρηση ακινήτων απαραίτητων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας.
- ⁸⁶ Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι η Επιτροπή όφειλε να ζητήσει διευκρινίσεις από τις βελγικές αρχές, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την αξία της ακίνητης περιουσίας η οποία τέθηκε δωρεάν στη διάθεση της La Poste εκ μέρους του Βελγικού Δημοσίου.

- 87 Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι το γεγονός αυτό μπορεί να συνιστά ένδειξη του ότι η Επιτροπή όφειλε να έχει αμφιβολίες περί του συμβατού του επίδικου μέτρου με την κοινή αγορά. Πράγματι, δεν αποκλείεται ότι, βάσει της αξίας των ακινήτων που τέθηκαν στη διάθεσή της, η La Poste αντλεί ουσιώδες οικονομικό όφελος από τη διαδικασία αυτή, όπερ συνιστά κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, η Επιτροπή, για να καταλήξει με βεβαιότητα στο αντίθετο συμπέρασμα, όφειλε, τουλάχιστον, να διαθέτει εκτιμήσεις περί του οικονομικού οφέλους που συνιστά για τη La Poste η εν λόγω διάθεση ακινήτων.
- 88 Όσον αφορά τον τρίτο λόγο που αντλείται από την προβαλλομένη προσβολή της αρχής της ασφάλειας δικαίου, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 81 και 87 της παρούσας απόφασεως, η ανάλυση του Πρωτοδικείου περί των περιστάσεων της εκδόσεως καθώς και περί του περιεχομένου της προσβαλλομένης αποφάσεως τόνισε τις αμφιβολίες που όφειλε να έχει η Επιτροπή ως προς το συμβατόν του κοινοποιηθέντος μέτρου με την κοινή αγορά, αμφιβολίες οι οποίες αρκούν προς στήριξη του συμπεράσματος ότι όφειλε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας των άρθρων 88, παράγραφος 2, ΕΚ και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999.
- 89 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση του λόγου αυτού.
- 90 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθεί ο πρώτος λόγος αναιρέσεως ως αβάσιμος και ο τρίτος λόγος ως αλυσιτελής.
- 91 Κατά συνέπεια, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁹² Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, εφαρμοστέο στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118 του κανονισμού αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε συναφές αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εφόσον το Βασίλειο του Βελγίου και η Επιτροπή ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) Καταδικάζει το Βασίλειο του Βελγίου και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)